

ZARZĄDZENIE NR 124 /2021
BURMISTRZA MIASTA HAJNÓWKA
z dnia 30 grudnia 2021r.

w sprawie przyjęcia standardu świadczenia usług kulturalnych dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach

Na podstawie art. 30 i art. 31 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się dokument pn. „Standard świadczenia usług kulturalnych dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach” opracowany w ramach projektu „Hajnówka dostępna - program dostępności miasta w sferach kultury i turystyki inspirowany rozwiązaniami włoskimi z miasta Matera”, stanowiący Załącznik do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Gminy Miejskiej Hajnówka.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Burmistrz Miasta Hajnówka

Jerzy Sirak

Załącznik do Zarządzenia nr 124/2021

Burmistrza miasta Hajnówka

z dnia 30 grudnia 2021 roku

Standard świadczenia usług kulturalnych dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach w mieście do 30 000 mieszkańców

Na potrzeby opracowanego modelu przyjęto definicję usługi kulturalnej zawartą w Słowniku Teorii Żywej Kultury: Usługą kulturalną¹ jest sekwencja działań (najczęściej uporządkowana wg jakiegoś wzoru i wzorca) wychodząca od empirycznego lub ideologicznego ustalenia potrzeb jednostek i/lub grup społecznych, zmierzająca do ich jednorazowego, ciągłego lub cyklicznego zaspokajania. Usługa kulturalna odpowiadająca na potrzeby ustalone empirycznie wiąże się z animacyjnym lub rynkowym podejściem do działalności kulturalnej. Usługa kulturalna jako efekt ideologicznego traktowania potrzeb wiąże się zwykle ze zjawiskiem przemocy symbolicznej, np. ze strony państwa lub innych podmiotów (warstw społecznych, elit, mediów itp.). Zanim zostaną zrealizowane, usługi kulturalne istnieją w postaci oferty kulturalnej.

¹Słownik TEORII ŻYWEJ KULTURY - zawartość - opis hasła USŁUGA KULTURALNA
<http://ozkultura.pl/node/202> (dostęp: 08.06.2020 r.)

Nazwa usługi	Użytkownicy o szczególnych potrzebach	Sposób zapewnienia dostępności usługi
Kino z audiodeskrypcją	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami w tym z dysfunkcją wzroku i/lub słuchu Osoby starsze Dzieci	PODSTAWOWY: - zapewnienie informacji o seansie z audiodeskrypcją oraz promocji seansu wśród potencjalnie zainteresowanych odbiorców, - zapewnienie filmu z audiodeskrypcją i napisami w języku polskim, - zapewnienie słuchawek do audiodeskrypcji, - możliwość rezerwacji miejsc, zgodnie z indywidualnymi potrzebami, zapewniających dobrą widoczność sceny (np. dla osób niskiego wzrostu i poruszających się na wózku), napisów (dla osób głuchych/ słabosłyszących np. informacja o położeniu ekranu) oraz miejsce dla asystenta obok, REKOMENDOWANY: - zapewnienie informacji o dostępności i dostosowaniu do osób o specjalnych potrzebach - miejsca i wydarzenia oznakowane czytelnie i zrozumiale w tym powiększona i prosta czcionka, zadbanie o kontrast,

		- zapewnienie możliwości zakupu biletu i pozyskania informacji przez osoby z dysfunkcją wzroku w kasie lub poprzez stronę internetową, - dostosowanie godziny seansu do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku – seans w godzinach dziennych (przed zmrokiem), - zapewnienie asystentów do pomocy w zajęciu miejsc na widowni oraz bezpiecznego opuszczenia kina po zakończeniu seansu filmowego, - zwiększenie możliwości wyboru rodzaj siedzenia (leżaki, pufy, krzesła),
Wydarzenie kulturalne dla widzów młodszych do 14 roku życia – spektakl i animacje w formie online	Dzieci z niepełnosprawnością słuchu, Dzieci z trudnościami w poruszaniu się, Dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu	PODSTAWOWY: - informacja o dostępności miejsca i wydarzenia na stronie internetowej instytucji kultury wraz z podaniem zasad logowania lub pobrania zapisu spektaklu/wydarzenia, - opracowanie scenariusza, spektaklu i animacji dostosowanych do wieku odbiorców, - publikacja wydarzenia na popularnych portalach społecznościowych i stronie internetowej domu kultury,

		REKOMENDOWANY: - stworzenie napisów ułatwiający odbiór osób z niepełnosprawnością słuchu, - opublikowanie spektaklu oraz animacji w formie online wyposażonej w napisy w języku polskim dla dzieci niesłyszących, - nagranie i zmontowanie spektaklu w celu ponownego odtworzenia,
Wydarzenie kulturalne dla widzów młodszych do 14 roku życia w formie tradycyjnej	Dzieci z niepełnosprawnością słuchu, Dzieci z trudnościami poruszania się, Dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu.	PODSTAWOWY: - zapewnienie porannej pory wydarzenia, - zapewnienie informacji o dostępności miejsca i wydarzenia na stronie internetowej domu kultury, REKOMENDOWANY: - zapewnienie informacji o dostępności miejsca i wydarzenia na stronie internetowej instytucji kultury, oznakowanie czytelne i zrozumiałe w tym powiększona i prosta czcionka, zadbanie o kontrast, - zapewnienie działań promocyjnych informujących o dostosowaniach dla

		widzów młodszych, - dostosowanie szatni, wejść oraz miejsc siedzących do potrzeb dzieci, - zadbanie o oświetlenie i dźwięk spektaklu do potrzeb dzieci ze spektrum autyzmu, - zapewnienie głośności spektaklu dostosowana do potrzeb osób nadwrażliwych na dźwięki, - zapewnienie oświetlenia łagodnego dostosowanego do potrzeb dzieci, - zastosowanie „spektaklu szeptanego” – w przypadku dzieci z dysfunkcją wzroku,
Wydarzenie kulturalne dla dzieci starszych powyżej 14 roku życia i dorosłych	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami	PODSTAWOWY: - zapewnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych w języku łatwym do czytania, - zapewnienie alternatywnych form kontaktu: e-mail lub SMS (m.in. dla g/Głuchych i słabosłyszących), telefoniczny (m.in. dla osób niewidomych),

		- dostosowanie i oznakowanie budynku, - zapewnienie czytelnych i kontrastowych tabliczek– piktogramy, - oznaczenie stopni, toalet itp., REKOMENDOWANY: - zapewnienie informacji o dostępności miejsca i wydarzenia na stronie internetowej instytucji kultury, oznakowanie czytelne i zrozumiałe w tym powiększona i prosta czcionka, zadbanie o kontrast, - zapewnienie asystenta pomagającego w poruszaniu się domu kultury w tym w zajęciu miejsc na widowni, - informacja o tym, jakie efekty specjalne np. świetlne, dźwiękowe będą wykorzystane w przedstawieniu,
Wydarzenia plenerowe	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami	PODSTAWOWY: - informacja o dostępności miejsca i wydarzenia na stronie www,

- zapewnienie alternatywnych form kontaktu: e-mail lub SMS (m.in. dla g/Głuchych i słabosłyszących), telefoniczny (m.in. dla osób niewidomych),

REKOMENDOWANY:

- dla osób niewidomych i słabowidzących zapewnienie: audiodeskrypcji na żywo, asysty w dotarciu na miejsce wydarzenia,

- dla osób słabowidzących zapewnienie możliwości wyboru miejsca, tam, gdzie najlepiej widać,

- dla osób z niepełnosprawnością ruchową zapewnienie możliwości asysty w celu dotarcia na miejsce,

- zapewnienie miejsce parkingowego dla osób z niepełnosprawnością,

- odpowiednie oznaczenie piktogramami dostępnych usług np. punktu informacyjnego, kasy, toalet,

- zapewnienie utwardzonego ciągu komunikacyjnego,

		- zapewnienie toalety dla osób z niepełnosprawnością, - zapewnienie bezpieczeństwa np. stosowanie najazdów na kable, barierek ochronnych,
Wyszukanie i wybór materiałów bibliotecznych, odpowiadających na potrzeby czytelnika - za pomocą katalogu bibliotecznego	Osoby niewidome oraz niedowidzące, Osoby z problemami słuchu, Osoby z trudnościami w poruszaniu się, Osoby starsze	PODSTAWOWY: - zapewnienie katalogu biblioteki dostępnego na miejscu (w bibliotece) oraz przez Internet na komputerach, tabletach, smartfonach, - katalog zgodny z kryteriami WCAG 2.1 - z prostą, intuicyjną możliwością powiększenia czcionki, włączenia większego kontrastu, z prostą, intuicyjną nawigacją oraz komunikatami,
Wyszukanie i wybór materiałów bibliotecznych, odpowiadających	Osoby niewidome oraz niedowidzące, Osoby z problemami	PODSTAWOWY: - możliwość komunikacji z bibliotekarzem za pomocą e-maili, sms-ów, telefonicznie,

na potrzeby czytelnika poprzez zgłoszenie kwerendy bibliotekarzowi	słuchu, Osoby z trudnościami w poruszaniu się, Osoby starsze	REKOMENDOWANY: - bibliotekarz o maksymalnie szerokich kompetencjach komunikacyjnych, np. posługiwanie się językiem migowym, umiejętność empatycznego nawiązania kontaktu z osobami z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu, z zaburzeniami psychicznymi; umiejętność kreatywnego odpowiadania na potrzeby użytkowników biblioteki, - stałe podnoszenie kompetencji komunikacyjnych bibliotekarzy, zarówno w obszarze wiedzy, jak i tzw. kompetencji miękkich, - stała dbałość o poprawne działanie elektronicznych kanałów komunikacji, bieżącą ich obsługę przez bibliotekarzy, oraz bieżącą informację o nich, co najmniej w treści Deklaracji Dostępności w stronie www biblioteki,
Wypożyczenie materiałów bibliotecznych na nośniku fizycznym	Osoby niewidome oraz niedowidzące, Osoby z problemami słuchu,	PODSTAWOWY: - zapewnienie godziny otwarcia biblioteki, w tym wypożyczalni, w dniach i godzinach dogodnych dla większości użytkowników biblioteki, - zapewnienie funkcjonalnych podjazdów dla osób poruszających się na

	Osoby z trudnościami w poruszaniu się, Osoby starsze	wózkach inwalidzkich, dla osób z dziećmi w wózkach, osób z bagażem na kółkach, - zapewnienie szerokich otworów drzwiowych i przejść pozbawionych progów, umożliwiających przemieszczanie się na wózku inwalidzkim, o kulach, z balkonikiem, z wózkiem dziecięcym, z bagażem na kółkach, z dużym plecakiem, itp.,- stworzenie miejsca do bezpiecznego, chwilowego pozostawienia bagażu, wózka dziecięcego, itp.,- możliwość wejścia z psem-przewodnikiem,- oznakowanie drogi do toalety,- czytelna i kompetentna komunikacja z bibliotekarzem, nakierowana na zaspokojenie zasadnych potrzeb użytkownika,- zapewnienie asystenta osób niepełnosprawnych, REKOMENDOWANY:

		- możliwość zwrotu materiałów bibliotecznych o nietypowej porze, np. poza godzinami pracy biblioteki,- oznaczenie kontrastowo stopni schodów i podestów,- dostęp do książek przystosowanych dla osób z dysfunkcją wzroku, np. z dużą czcionką, o bardzo białym papierze (kontrast), dostęp do książek mówionych (audiobooki), o treści odpowiadającej potrzebom użytkownika,- stałe badanie potrzeb i możliwości użytkowników biblioteki w komunikacji z nimi i społecznością lokalną,- rozwiązania funkcjonalne umożliwiające zwrot wypożyczonych materiałów (np. wrzutnia książek),- zapewnienie stale uzupełnianego księgozbioru książek z dużą czcionką i kontrastowym do druku papierem, oraz zbioru audiobooków, adekwatnych treścią do potrzeb użytkowników konkretnej biblioteki,- używanie w razie potrzeb udogodnień technicznych, np. aplikacja na smartfony, tłumacząca mowę i inne dźwięki na tekst pisany,

Wypożyczenie materiałów bibliotecznych w formie elektronicznej	Osoby niewidome oraz niedowidzące, Osoby z problemami słuchu, Osoby z trudnościami poruszania się, Osoby starsze	PODSTAWOWY: - godziny otwarcia biblioteki, w tym wypożyczalni, w dniach i godzinach dogodnych dla większości użytkowników biblioteki, - bieżący kontakt z użytkownikami za pomocą poczty elektronicznej, - brak zbędnych formalności w stosunku do czytelników wywiązujących się na bieżąco ze swoich zobowiązań czytelniczych, oraz deklarujących swoje szczególne potrzeby, - dbałość o dobre funkcjonowanie sprzętu do odtwarzania bibliotecznych materiałów elektronicznych, ich aktualizację i/lub cykliczną wymianę na nowsze modele, - dbałość o bieżące uzupełnianie zbiorów elektronicznych, adekwatnych treściowo do potrzeb użytkowników biblioteki, w szczególności użytkowników tych zbiorów, REKOMENDOWANY: - zapewnienie koniecznej instrukcji obsługi platform zewnętrznych,

		oferujących dostęp do ebooków, audiobooków i synchrobooków, w postaci: instrukcji na dostępnej zgodnie ze standardem WCAG 2.1 stronie internetowej biblioteki, instrukcji na plakatach, ulotkach w przestrzeni biblioteki, instrukcji bezpośrednio udzielonej przez kompetentnego bibliotekarza, - wyposażenie biblioteki w sprawne urządzenia do korzystania z elektronicznych materiałów bibliotecznych, i wypożyczanie ich wraz z instrukcją obsługi i nagranyymi materiałami bibliotecznymi, - zapewnienie materiałów instruktażowych dla użytkowników, - umożliwienie wgrania na własny sprzęt użytkownika wybranych materiałów bibliotecznych, przy zachowaniu praw autorskich i innych praw, stosowanych w takich przypadkach, - zapewnienie sprzętu i kompetentnej kadry do obsługi czytelników, potrzebujących skorzystać z tego typu materiałów bibliotecznych,
Udostępnianie materiałów bibliotecznych	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami	PODSTAWOWY: - godziny otwarcia biblioteki, w tym czytelnicy/ informatorium, w dniach i godzinach dogodnych dla większości użytkowników biblioteki,

istniejących fizycznie	Osoby starsze Dzieci	- zapewnienie funkcjonalnych podjazdów dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, dla osób z dziećmi w wózkach, osób z bagażem na kółkach,- szerokie otwory drzwiowe i przejścia pozbawione progów, umożliwiające przemieszczanie się na wózku inwalidzkim, o kulach, z balkonikiem, z wózkiem dziecięcym, z bagażem na kółkach, z dużym plecakiem, itp.,- zapewnienie miejsca do bezpiecznego, chwilowego pozostawienia bagażu, wózka dziecięcego, itp.,- możliwość wejścia z psem-przewodnikiem,- oznakowanie drogi do toalety,- udostępnienie materiałów bibliotecznych w sposób adekwatny do potrzeb osób o szczególnych potrzebach,- czytelna i kompetentna komunikacja z bibliotekarzem, nakierowana na zaspokojenie zasadnych potrzeb użytkownika,

		REKOMENDOWANY: - oznaczenie kontrastowo stopni schodów i podestów, - przygotowanie materiałów bibliotecznych przez bibliotekarza na biurku, gdzie osoba o trudnościach w poruszaniu się będzie miała zapewnioną dla siebie i materiałów maksymalnie szeroką i wygodną przestrzeń, - zapewnienie odpowiedniego (nie olśniewającego i nie zbyt słabego) oświetlenia ogólnego i kierunkowego, - udostępnienie wraz z materiałami przyrządów pomocniczych, typu lupy, folie, linijki powiększające, - udostępnienie skanera lub wykonanie skanu przez bibliotekarza w celu udostępnienia treści osobom z orzeczoną dysfunkcją wzroku,
Udostępnianie materiałów bibliotecznych w formie	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami Osoby starsze	PODSTAWOWY: - godziny otwarcia biblioteki, w tym czytelni/ informatorium, w dniach i godzinach dogodnych dla większości użytkowników biblioteki,

elektronicznej	Dzieci	- dbałość o dobre funkcjonowanie sprzętu do udostępniania bibliotecznych materiałów elektronicznych, ich aktualizację i/lub cykliczną wymianę na nowsze modele,- dbałość o bieżące uzupełnianie zbiorów elektronicznych, adekwatnych treściowo do potrzeb użytkowników biblioteki, w szczególności użytkowników tych zbiorów,- funkcjonalna łazienka z udogodnieniami dla osób z niepełnosprawnościami,- informacja o możliwości wejścia z psem-przewodnikiem, REKOMENDOWANY: - posiadanie przez bibliotekę sprawnych urządzeń do korzystania z elektronicznych materiałów bibliotecznych,- zapewnienie działań i materiałów instruktażowych dla użytkowników,- zapewnienie asystenta osób niepełnosprawnych,- posiadanie przez przynajmniej część komputerów bibliotecznych

		dostępnych dla czytelnika udogodnień ułatwiających/umożliwiających korzystanie z nich przez użytkowników o szczególnych potrzebach, np. użytkowników z dysfunkcją wzroku - np. klawiatura o dużej czcionce i w kontrastowych kolorach (żółć i czern) oraz program udźwiękwiający system komputerowy, wraz z dostępnymi słuchawkami, które zapewnią ciszę potrzebną pozostałym użytkownikom biblioteki, - stałe badanie potrzeb i możliwości użytkowników biblioteki w komunikacji z nimi i społecznością lokalną, - zapewnienie koniecznej instrukcji obsługi platform zewnętrznych, oferujących dostęp do materiałów bibliotecznych tylko na miejscu w bibliotece, w szczególności instruktaż przeprowadzony przez kompetentnego bibliotekarza,
Udostępnienie urządzeń/sprzętów elektronicznych, m. in. z dostępem do Internetu i pomoc w realizacji	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami Osoby starsze Dzieci	PODSTAWOWY: - udostępnienie sprawnego i funkcjonalnego sprzętu, typu kserokopiarka, komputer, drukarka (również kolorowa), skaner, - zapewnienie potrzebnego instruktażu przez infografiki, plakaty, wskazówki udzielane bezpośrednio przez bibliotekarza,

wszelkich usług z wykorzystaniem tych urządzeń.		- zapewnienie bieżącej pomocy bibliotekarza, gdy szczególne potrzeby użytkownika utrudniają lub uniemożliwiają samodzielne wykorzystanie sprzętu i zaspokojenie swoich potrzeb, - zapewnienie sprawnego i funkcjonalnego sprzętu i kompetentnej kadry do obsługi użytkowników, - zapewnienie asystenta osób niepełnosprawnych, REKOMENDOWANY: - zapewnienie koniecznej instrukcji obsługi sprzętu, w szczególności instruktaż przeprowadzony przez kompetentnego bibliotekarza, a w razie potrzeby bieżąca pomoc w wykonaniu konkretnych działań na bibliotecznych urządzeniach, - stałe podnoszenie kompetencji komunikacyjnych bibliotekarzy, zarówno w obszarze wiedzy, jak i tzw. kompetencji miękkich,
Wystawy	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami	PODSTAWOWY: - wystawa umieszczona na linii wzroku osób, do których jest głównie

	Osoby starsze Dzieci	adresowana (np. niżej, gdy jest adresowana do dzieci), REKOMENDOWANY: - zadbanie o przestrzeń wystawienniczą (na poziomie funkcjonalnym i architektonicznym), aby była możliwość wyeksponowania treści na optymalnym dla użytkowników poziomie i z możliwością skrócenia odstępu w przestrzeni między wystawianą treścią a odbiorcą,- zadbanie o optymalne oświetlenie przestrzeni wystawienniczej i poszczególnych wystawianych obiektów (światło silne, ale rozproszone, wszystkie powierzchnie matowe nie powodujące olśnienia i refleksów),- zadbanie o kontrast wizualny między tłem wystawy (np. ściany, podłogi, antyramy, pass-partout) a treściami wystawianymi,- prezentacja wystawy w Internecie w standardzie WCAG 2.1,- wystawa umieszczona w miejscu, gdzie jest odpowiednie oświetlenie, bez potrzeby wysilania wzroku, ani bez efektu olśnienia i odbijających się refleksów,

		- prezentowanie wystawy równolegle w przestrzeni biblioteki oraz na stronie www i w mediach społecznościowych, przy zachowaniu standardów WCAG 2.1,
Lekcje biblioteczne, inne zajęcia edukacyjno-kulturalne dla dzieci i młodzieży	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami Osoby starsze Dzieci	PODSTAWOWY: - dopasowanie przekazywanych treści i organizacja lekcji bibliotecznej/zajęć edukacyjno-kulturalnych (w tym organizacja przestrzeni bibliotecznej) do potrzeb osób w nich uczestniczących, szczególnie tych osób, których rodzice/opiekunowie/nauczyciele wskazali na istnienie szczególnych potrzeb konkretnych osób lub grup dzieci i młodzieży, - bieżąca komunikacja z rodzicami, opiekunami, nauczycielami, odpowiedzialnymi za osoby lub grupy dzieci i młodzieży biorące udział w lekcji bibliotecznej/zajęciach edukacyjno-kulturalnych – na etapie przygotowywania lekcji/zajęć, w trakcie jej trwania (i korekta na bieżąco poszczególnych elementów lekcji/zajęć), oraz po jej zakończeniu (w postaci informacji zwrotnych, pozwalających w przyszłości lepiej przeprowadzić podobne lekcje/zajęcia z osobami o tych samych lub podobnych potrzebach), - zapewnienie dostępności architektonicznej i funkcjonalnej poszczególnym grupom dzieci i młodzieży (np. przyjazne, nieduże i lekkie meble dla

		młodszych dzieci, łazienka dopasowana do potrzeb dzieci i/lub osób o niskim wzroście), - dostępność organizacyjno-logistyczna – np. wybór odpowiedniej pory lekcji, przykładowo przeprowadzenie lekcji w warunkach ciszy poza czasem udostępniania zbiorów - dla osób z deficytami w zakresie koncentracji; przeprowadzenie lekcji przez bibliotekarza poza budynkiem biblioteki (w przedszkolu, szkole), gdy grupa dzieci z różnych przyczyn nie ma możliwości przyjść do biblioteki,
Konkursy	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami Osoby starsze Dzieci	PODSTAWOWY: - zapewnienie łatwego dostępu do informacji o konkursie, oraz o wynikach rozstrzygnięcia konkursu, - regulamin zapewniający maksymalne włączenie różnych grup użytkowników biblioteki, - elastyczność w formach przyjmowania prac konkursowych (np. drogą elektroniczną, przez dostarczenie do biblioteki w formie fizycznej, inne), - zapewnienie maksymalnie pełnej informacji o konkursie i jego wynikach,

		przez informacje w przestrzeni biblioteki (plakaty, zaproszenia, informacje ustne przekazywane przez bibliotekarzy), w przestrzeni miasta/regionu, oraz na stronach internetowych i w mediach społecznościowych biblioteki oraz współpracujących z biblioteką instytucji/organizacji -w standardzie WCAG 2.1,
Spotkania autorskie, literackie, warsztaty, spotkania klubu książki, klubu zainteresowań, akcje i projekty promujące czytelnictwo	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami Osoby starsze Dzieci	PODSTAWOWY: - dostęp do informacji o spotkaniu lub akcji organizowanej przez bibliotekę, w tym do informacji o zapewnieniu dostępności dla osób o szczególnych potrzebach, - dostęp do spotkania lub akcji organizowanej przez bibliotekę i/lub do sprawozdania ze spotkania lub akcji – w trybie online, - zapewnienie maksymalnie pełnej informacji o spotkaniu/warsztatach/akcji, przez informacje w przestrzeni biblioteki (plakaty, zaproszenia, informacje ustne przekazywane przez bibliotekarzy), w przestrzeni miasta/regionu, oraz na stronach internetowych i w mediach społecznościowych biblioteki oraz współpracujących z biblioteką instytucji/organizacji – w standardzie WCAG 2.1,

		- otwartość na zapotrzebowania zgłaszane przez użytkowników o szczególnych potrzebach (np. przez zapewnienie asystenta osoby niepełnosprawnej, dopasowanie godzin planowanego spotkania, itp.),- zapewnienie dostępności architektonicznej i funkcjonalnej w bibliotece, oraz w miejscu odbywania się danego spotkania/wydarzenia, poszczególnym grupom odbiorców, w szczególności o łatwy dostęp do łazienki z udogodnieniami dla osób z niepełnosprawnościami i/lub dla dzieci/osób o niskim wzroście,- zadbanie o odpowiednie nagłośnienie podczas spotkania/wydarzenia (mikrofon i głośniki z przetestowanymi w danym pomieszczeniu parametrami), tak aby wszyscy uczestnicy spotkania wzajemnie dobrze się słyszeli, ale też nie doświadczali nagłych i niemiłych efektów dźwiękowych,- funkcjonalna łazienka z udogodnieniami dla osób z niepełnosprawnościami,- informacja o możliwości wejścia z psem-przewodnikiem, REKOMENDOWANY: - umieszczenie czytelnej informacji odnośnie zadbania o dostępność dla

		osób o szczególnych potrzebach – jeśli zostały podjęte takie działania (np. obecność tłumacza języka migowego), - zadbanie o dobrą jakościowo transmisję online z wydarzenia (w trybie live), oraz o archiwizację nagrania i umieszczenie go na stronie internetowej biblioteki i/lub w mediach społecznościowych,
Usługa informacyjna	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami Osoby starsze Dzieci	PODSTAWOWY: - dostęp do informacji maksymalnie czytelnej, precyzyjnej, adekwatnej do potrzeb informacyjnych użytkowników biblioteki, w tym osób o szczególnych potrzebach, - dostęp do informacji przekazywanej różnymi sposobami i kanałami dostępu (piktogramy, tablice informacyjne, plakaty, banery, itp., oraz internetowo przez stronę www, media społecznościowe, aplikacje na smartfony, itp.), - spójny dla całej instytucji system piktogramów, - piktogramy zamontowane w miejscach i na wysokościach takich, aby były widoczne i miały wartość informacyjną dla użytkowników biblioteki, zwłaszcza osób o szczególnych potrzebach,

- plakaty, banery, itp. - czytelne przez zastosowany kontrast, odpowiednią czcionkę (bezseryfową), wielkość liter, umieszczenie na wysokości optymalnej dla użytkowników biblioteki, o treści sformułowanej w sposób maksymalnie prosty,

- strona internetowa, strony w mediach społecznościowych, treści w aplikacjach spełniające standardy WCAG 2.1 (m.in. możliwość włączenia większego kontrastu, powiększenia czcionki, zamieszczony opis grafik czy zdjęć, dający możliwość odczytu przez program udźwiękwiający system komputerowy; teksty pisane prostym językiem, uzupełnienie treści pisanych piktogramami),

REKOMENDOWANY:

- tablice/tabliczki/napisy informacyjne – czytelne przez zastosowany kontrast, odpowiednią czcionkę (bezseryfową), wielkość liter, umieszczenie na wysokości optymalnej dla użytkowników biblioteki, na tle/materiale matowym, i przy oświetleniu nie powodującym olśnień i refleksów,

- zapewnienie systemu piktogramów spójnego dla całego miasta/regionu, funkcjonujący w instytucjach obsługujących użytkowników o szczególnych

		potrzebach, - uzupełnianie w miarę możliwości i potrzeb użytkowników sposobów informowania o nowe formy, np. kody QR sczytywane w wybranych przestrzeniach biblioteki, np. na wystawach, czy teksty pisane alfabetem Braille'a i/lub tyflografiki towarzyszące poszczególnym tablicom lub napisom informacyjnym,
Działalność wydawnicza	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami Osoby starsze Dzieci	PODSTAWOWY: - dostępność różnych form wydawniczych, najlepiej dopasowanych do szczególnych potrzeb użytkowników (np. audiobooki dla osób z dysfunkcją wzroku), REKOMENDOWANY: - informacja przez zwykłe kanały informacyjne biblioteki o możliwościach dostępu do wydawnictw biblioteki, - dążenie, po dokonanej analizie potrzeb użytkowników, do wydawania poszczególnych materiałów w różnych formach wydawniczych, np. książka/informator/broszura tradycyjna, ebook, audiobook, inne,

		- zadbanie o czytelną informację o dostępnych formach wydawnictw bibliotecznych, oraz o sposobach dostępu do nich (zakup, dostęp online, inne) poprzez zwykłe kanały informacyjne biblioteki (np. plakaty, strona internetowa, itp.) oraz przez bezpośrednią komunikację z bibliotekarzem,
Spektakl teatralny	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami Osoby starsze Dzieci	REKOMENDOWANY: - zapewnienie audiodeskrypcji spektaklu, - dostosowanie wizualnej warstwy scenografii do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, - zapewnienie systemu audio dostosowanego dla osób z niepełnosprawnościami, - dostosowanie godzin prezentacji, by nie sprawiały problemu dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami, - zapewnienie transportu,
Prowadzenie stron internetowych, profili w mediach społecznościowych np. na Facebooku.	Osoby z różnymi niepełnosprawnościami Osoby starsze Dzieci	REKOMENDOWANY: - opatrywanie zdjęć tekstem alternatywnym, - umieszczanie wyraźnych i zrozumiałych informacji, - dopasowywanie zdjęć do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,